

Підсумки діяльності страхових компаній за перше півріччя 2013 року

Ринок страхових послуг залишається найбільш капіталізованим серед інших небанківських фінансових ринків. Загальна кількість страхових компаній станом на 30.06.2013 становила 415, у тому числі СК "life"¹ - 62 компанії, СК "non-life" - 353 компанії, (станом на 30.06.2012 - 446 компаній, у тому числі СК "life" - 65 компаній, СК "non-life" - 381 компанія).

Тенденція зміни основних показників діяльності страхового ринку за останні чотири квартали 2012-2013 рр. свідчить про наявність якісних зрушень на цьому ринку.

Так, у порівнянні з першим півріччям 2012 року обсяг надходжень валових страхових премій зріс на 4 752,4 млн. грн. (49,6%), обсяг чистих страхових премій збільшився на 1 459,6 млн. грн. (16,3%). Основним фактором збільшення валових страхових премій у порівнянні з першим півріччям 2012 року стало збільшення обсягу валових страхових премій, зокрема, із добровільного майнового страхування (темпи приросту 58,2%), в т.ч. зі страхування фінансових ризиків (темпи приросту 142,6 %), добровільного страхування відповідальності (темпи приросту 194,2 %), страхування життя (34,0%).

Питома вага чистих страхових премій у валових страхових преміях за перше півріччя 2013 року становила 72,8%, що на 21 в.п. менше в порівнянні з першим півріччям 2012 року.

Рівень валових виплат у порівнянні з аналогічним періодом 2012 року (27,1%) зменшився на 11,2 в.п. та становив 15,9%. Таке падіння відбулося за рахунок майже незмінного обсягу страхових виплат при збільшенні на 49,6% надходжень валових страхових платежів.

Обсяг чистих страхових виплат зменшився на 10,6%. У структурі зазначеного показника відбулися значні зміни в розрізі видів страхування: у порівнянні з першим півріччям 2012 року приріст страхових виплат відбувся за такими видами страхування: медичне страхування (13,1%), страхування життя (54,2%), при цьому зменшилися чисті страхові виплати зі страхування медичних витрат (11,9), страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ (46,2%), майна (45,7%), страхування кредитів (44,3%), страхування фінансових ризиків (85,6%).

Чисті страхові виплати з автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка") не змінилися.

Операції вихідного перестрахування всередині країни у I півріччі 2013 року за рахунок стрибка в обсягах перестрахових премій, збільшилися з 604,2 млн. грн. до 3 896,9 млн. грн. та істотно вплинули на динаміку основних показників діяльності страховиків.

При цьому і без того незначні частки страхових виплат, що компенсовані перестраховиками, у I півріччі 2013 року зменшилися на 21,5%.

Описані диспропорції у динаміці основних показників діяльності сформувалися

¹ Скорочення: СК "Life" - страхові компанії, що здійснюють страхування життя, СК "nonLife" - страхові компанії, що здійснюють страхування видів, інших, ніж страхування життя.

переважно за результатами діяльності українських страховиків у I кварталі 2013 року: так, якщо у 1 кварталі страхові платежі склали 8 180,3 млн.грн., а вихідне перестраховування резидентам – 3 078,9 млн.грн., то вже у II кварталі 2013 року страхові премії склали 6 154,0 млн.грн., а вихідне перестраховування всередині країни – 818,0 млн.грн.

Страхові резерви станом на 30.06.2013 зросли на 23,0% у порівнянні з аналогічною датою 2012 року, що пояснюється істотним збільшенням надходжень валових страхових платежів у I півріччі 2013 року.

Приріст загальних активів страховиків у обсязі 29,7% у порівнянні з аналогічною датою 2012 року частково пояснюється тим, що до загального обсягу активів, у зв'язку зі змінами звітних форм для страховиків, стали включатися частки перестраховиків у страхових резервах у обсязі 2 744,6 млн. грн., яка до цього не збільшувала величини активів страховиків.

Динаміка обсягів активів, статутних капіталів та страхових резервів страховиків продовжує демонструвати помірне зростання, проте якість та адекватна диверсифікація активів все ще залишаються для страховиків проблемним питанням. Водночас, в структурі всіх активів зросли обсяги державних цінних паперів (з 1 740,3 млн.грн. до 2 714,0 млн.грн.), прав вимог до перестраховиків (з 1 395,9 млн.грн. до 2 672,2 млн.грн.), банківських вкладів (з 8 044,2 млн.грн. до 8 504,8 млн.грн.) та акцій (з 1 226,5 млн.грн. до 1 649,1 млн.грн.). Станом на 30.06.2013 у порівнянні з аналогічною датою 2012 року структура активів дозволених категорій, які використовують страховики для представлення коштів страхових резервів, суттєво не змінилася. При цьому, спостерігається зменшення частки грошових коштів на поточних рахунках (з 11,8% до 9,4%), банківських вкладів (депозитів) (з 45,4% до 41,8%), збільшилася частка державних цінних паперів (з 14% до 15,3%), частка прав вимог до перестраховиків (з 9,1% до 14,9%).

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Основні показники діяльності страхового ринку та його динаміка

	I півріччя 2012	I півріччя 2013	Темпи приросту I півріччя 2013 / I півріччя 2012	
			млн. грн.	%
Кількість договорів страхування, укладених протягом звітного періоду, тис. одиниць				
Кількість договорів, крім договорів з обов'язкового страхування від нещасних випадків на транспорті, у тому числі:	15 537,1	18 664,7	-	20,1
- зі страхувальниками – фізичними особами	14 050,0	16 484,1	-	17,3
Кількість договорів з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті	66 059,1	48 110,5	-	-27,2
Страхова діяльність, млн. грн.				
Валові страхові премії	9 581,9	14 334,3	4 752,4	49,6
Валові страхові виплати	2 599,6	2 284,0	-315,6	-12,1
Рівень валових виплат, %	27,1	15,9	-	-
Чисті* страхові премії	8 977,8	10 437,4	1 459,6	16,3
Чисті* страхові виплати	2 497,0	2 232,8	-264,2	-10,6
Рівень чистих виплат, %	27,8	21,4	-	-
Перестраховування, млн. грн.				
Сплачено на перестраховування, у тому числі:	1 336,1	4 718,3	3 382,2	253,1
- перестраховикам-резидентам	604,2	3 896,9	3 292,7	545,0
- перестраховикам-нерезидентам	731,9	821,4	89,5	12,2
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	303,1	237,8	-65,3	-21,5
- перестраховиками-резидентами	102,6	51,1	-51,5	-50,0
- перестраховиками-нерезидентами	200,5	186,7	-13,8	-89,4
Отримані страхові премії від перестраховувальників-нерезидентів	160,7	172,7	12,0	7,5
Страхові резерви, млн. грн.				
Обсяг сформованих страхових резервів	10 907,4	13 410,8	2 503,4	23,0
- резерви зі страхування життя	2 869,3	3 485,1	615,8	21,5
- технічні резерви	8 038,1	9 925,7	1 887,6	23,5
Активи страховиків та статутний капітал, млн. грн.				
Загальні активи страховиків (згідно з формою 1 (П(С)БО 2))	49 234,3	63 863,6	14 629,3	29,7
Активи, визначені ст. 31 Закону України «Про страхування» для представлення коштів страхових резервів	28 495,8	35 899,7	7 403,9	26,0
Обсяг сплачених статутних капіталів	14 132,3	15 132,5	1 000,2	7,1

Кількість страхових компаній

Кількість страхових компаній (СК) станом на 30.06.2012 становила 415, з яких 62 СК зі страхування життя (СК "Life") та 353 СК, що здійснювали види страхування, інші, ніж страхування життя (СК "non-Life"). З початку 2013 року кількість страхових компаній зменшилась на 31 СК.

Таблиця 2

Кількість страхових компаній у I півріччі 2012 – 2013 рр.

Кількість страхових компаній	Станом на 30.06.2012	Станом на 30.06.2013
Загальна кількість	446	415
в т.ч. СК "non-Life"	381	353
в т.ч. СК "Life"	65	62

Страхові премії

Валові страхові премії, отримані страховиками при страхуванні та перестраховуванні ризиків від страхувальників та перестраховальників за I півріччя 2013 року, становили **14 334,3 млн. грн.**, з них:

4 641,0 млн. грн. (32,4%) – що надійшли від фізичних осіб;

9 693,3 млн. грн. (67,6%) – що надійшли від юридичних осіб.

За I півріччя 2012 року загальна (валова) сума страхових премій, отриманих страховиками, становила **9 581,9 млн. грн.**, з них:

4 048,6 млн. грн. (42,3%) – що надійшли від фізичних осіб;

5 533,3 млн. грн. (57,7%) – що надійшли від юридичних осіб.

За I півріччя 2013 року сума отриманих страховиками валових премій з видів страхування, інших, ніж страхування життя становила **13 301,9 млн. грн.** (або 92,8% від загальної суми страхових премій), а зі страхування життя – **1 032,4 млн. грн.** (або 7,2% від загальної суми страхових премій).

Чисті страхові премії за I півріччя 2013 року становили **10 437,4 млн. грн.**, що становить 72,8% від валових страхових премій. Чисті страхові премії за I півріччя 2012 року становили **8 977,8 млн. грн.**, або 93,7% від валових страхових премій.

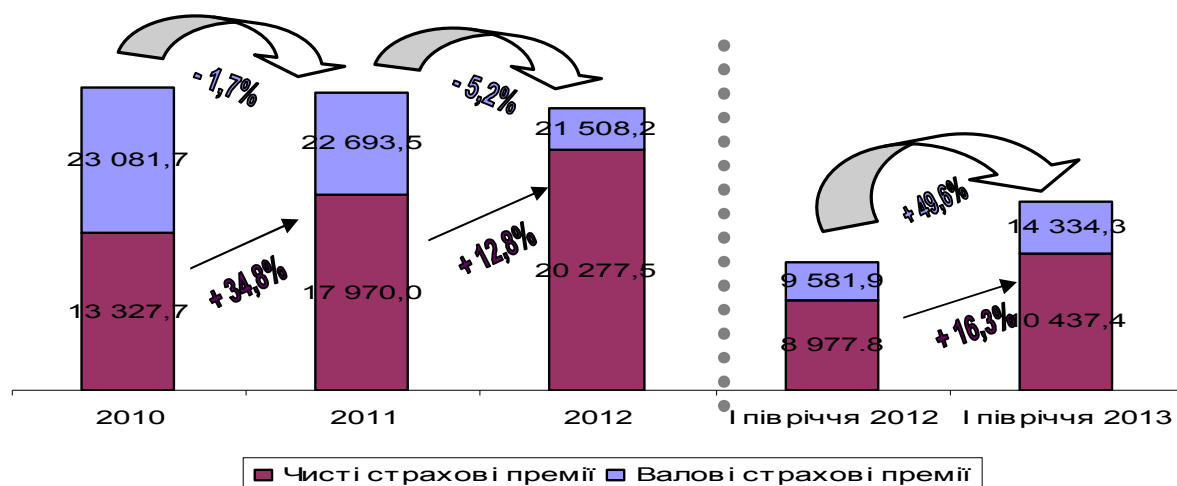

Рис. 1. Динаміка страхових премій за 2010 – 2012 рр., I півріччя 2012 - 2013 рр. (млн. грн.)

Так, обсяги валових страхових премій за перше півріччя 2013 року збільшились порівняно з першим півріччям 2012 року на 49,6%, а чисті страхові премії збільшилися на 16,3%.

Концентрація страхового ринку за надходженнями валових страхових премій станом на 30.06.2012 представлена в таблиці 3.

Таблиця 3

Концентрація страхового ринку за I півріччя 2013 року

Перші (Top)	страхування "Life"		страхування "non-Life"		
	Надходження премій (млн. грн.)	Частка на ринку, %	Надходження премій (млн. грн.)	Частка на ринку, %	Кількість СК, які більше 50% страхових премій отримали від перестраховувальників
Top 3	508,4	49,2	2 569,3	19,3	1
Top 10	936,9	90,7	5 207,3	39,1	3
Top 20	1 012,2	97,5	7 581,0	57,0	4
Top 50	1 032,4	98,0	10 798,9	81,2	9
Top 100	x	x	12 506,7	94,0	11
Top 200	x	x	13 236,1	99,5	16
Всього по ринку	1 032,4	100,0	13 301,9	100,0	26

Отже, незважаючи на значну кількість компаній, фактично на страховому ринку основну частку валових страхових премій – 94,0% – акумулюють 100 СК "non-Life" та 97,5% – 20 СК "Life".

Страхові премії за видами страхування за I півріччя 2012 – 2013 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 4 та на рис. 2, 3, 4.

Динаміка страхових премій за мінусом частки страхових премій, сплачених перестраховикам-резидентам, за I півріччя 2012-2013 рр. представлена в таблиці 5.

Страхові премії за видами страхування за I півріччя 2012 – 2013 рр. (обсяги, структура та темпи приросту)

Види страхування	Страхові премії, млн. грн.				Структура страхових премій, %				Темпи приросту страхових премій, %	
	Валові		Чисті		Структура валових страхових премій		Структура чистих страхових премій		валових премій	чистих премій
	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	I півр. 2013 р./ I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р./ I півр. 2012 р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страхування життя	770,4	1032,4	770,4	1032,3	8,0%	7,2%	8,6%	9,9%	34,0%	34,0%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	8 811,5	13 301,9	8 207,5	9 405,1	92,0%	92,8%	91,4%	90,1%	51,0%	14,6%
Добровільне особисте страхування	1 276,2	1 535	1 228,3	1 280,5	13,3%	10,7%	13,7%	12,3%	20,3%	4,2%
Добровільне майнове страхування	5 240,2	8 291,3	4 768,7	5 435	54,7%	57,8%	53,1%	52,1%	58,2%	14,0%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	815,4	1 978,3	725,6	1 188,8	8,5%	13,8%	8,1%	11,4%	142,6%	63,8%
Добровільне страхування відповідальності	550,7	1 620	524,2	954,8	5,7%	11,3%	5,8%	9,1%	194,2%	82,1%
Недержавне обов'язкове страхування	1 744,4	1 855,6	1 686,2	1 734,8	18,2%	12,9%	18,8%	16,6%	6,4%	2,9%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	1 388,1	1 467,4	1 360,3	1 380,4	14,5%	10,2%	15,2%	13,2%	5,7%	1,5%
Державне обов'язкове страхування	0,0	0	0,0	0,0	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
ВСЬОГО (всі види страхування)	9 581,9	14 334,3	8 977,8	10 437,4	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	49,6%	16,3%

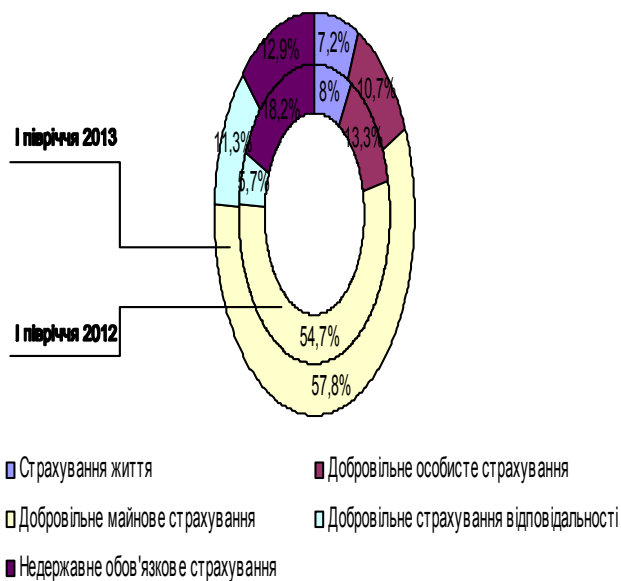

Рис. 2. Структура валових страхових премій за I півріччя 2012 - 2013 рр.

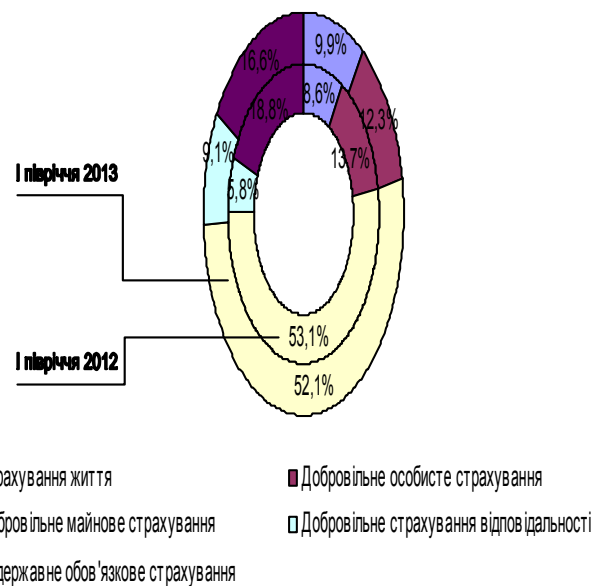

Рис. 3. Структура чистих страхових премій за I півріччя 2012 - 2013 рр.

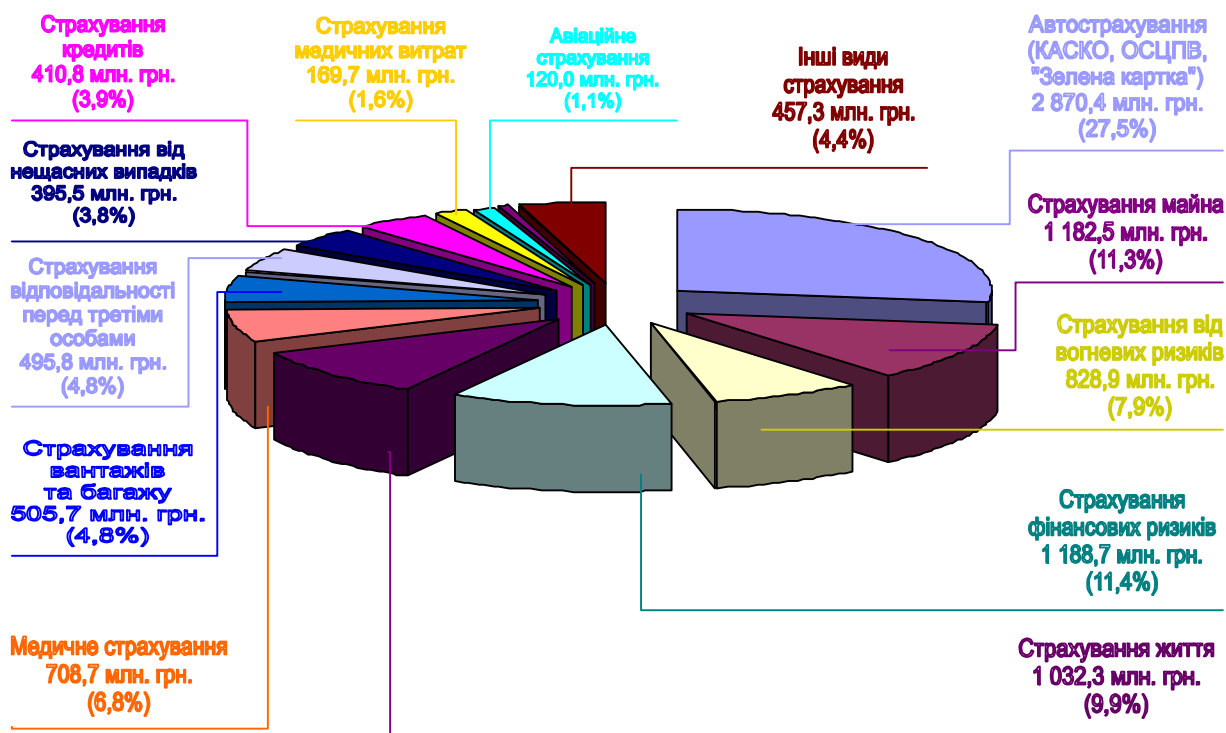

Рис. 4. Структура чистих страхових премій за видами страхування станом на 30.06.2013

Таблиця 5

Динаміка чистих страхових премій за основними видами страхування за I півріччя
2012-2013 рр.

Види страхування	I півріччя 2012, млн. грн.	I півріччя 2013, млн. грн.	Темпи приросту I півріччя 2013/ I півріччя 2012	
			млн. грн.	%
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка")	2 880,0	2 870,4	-9,6	-0,3
Страхування майна	955,2	1 182,5	227,3	23,8
Страхування від вогневих ризиків	795,3	828,9	33,6	4,2
Страхування фінансових ризиків	725,6	1 188,7	463,1	63,8
Страхування життя	770,4	1 032,3	261,9	34,0
Медичне страхування	614,3	708,7	94,4	15,4
Страхування вантажів та багажу	442,6	505,7	63,1	14,3
Страхування відповідальності перед третіми особами	477,3	495,8	18,5	3,9
Страхування від нещасних випадків	310,7	395,5	84,8	27,3
Страхування кредитів	249,0	410,8	161,8	65,0
Страхування медичних витрат	161,7	169,7	8,0	4,9
Авіаційне страхування	107,4	120,0	12,6	11,7
Страхування від нещасних випадків на транспорті	68,1	71,1	3,0	4,4
Інші види страхування	420,3	457,3	37,0	8,8
всього види страхування інші ніж життя	8 207,5	9 405,1	1 197,6	14,6
Всього	8 977,9	10 437,4	1 459,5	16,3

Загальний приріст чистих страхових премій у I півріччі 2013 року (+16,3%) сформувався за рахунок суттєвого зростання надходжень платежів зі страхування фінансових ризиків (+63,8%), страхування життя (+34,0%), страхування кредитів (+65,0%), страхування майна (+23,8%).

Водночас, важливий соціальний сектор автострахування демонструє незначне скорочення надходжень страхових платежів (-0,3%).

У структурі чистих страхових премій за видами страхування станом на 30.06.2013 традиційно найбільша питома вага належить таким видам страхування, як: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 2 870,4 млн. грн. (або 27,5%) (станом на 30.06.2012 даний показник становив 2 880,0 млн. грн. (або 32,1%)); страхування майна – 1 182,5 млн. грн. (або 11,3%) (станом на 30.06.2012 – 955,2 млн. грн. (або 10,6%)); страхування життя – 1 032,3 млн. грн. (або 9,9%) (станом на 30.06.2012 – 770,4 млн. грн. (або 8,6%)); страхування від вогневих ризиків – 428,9 млн. грн. (або 7,9%) (станом на 30.06.2012 – 795,3 млн. грн. (або 8,9%)); медичне страхування – 708,7 млн. грн. (або 6,8%) (станом на 30.06.2012 – 614,3 млн. грн. (або 6,8%)); страхування фінансових ризиків – 1 188,7 млн. грн. (або 11,4%) (станом на 30.06.2012 даний показник становив 725,6 млн. грн. (або 8,1%)).

Перерозподіл у структурі чистих страхових премій у I кварталі 2013 року у порівнянні з I півріччям 2012 року відбувся на користь страхування фінансових ризиків (з 8,1% до 11,4%) за рахунок зменшення частки автострахування (з 32,1% до 27,5%).

Страхові виплати/відшкодування

Розмір валових страхових виплат за I півріччя 2013 року становив **2 284,0 млн. грн.**, у тому числі з видів страхування, інших, ніж страхування життя – **2 225,4 млн. грн.** (або 97,4%), зі страхування життя – **58,6 млн. грн.** (або 2,6%).

Обсяг **чистих страхових виплат** становив **2 232,8 млн. грн.** та зменшився порівняно з аналогічним періодом 2012 року на 10,6%.

Обсяги валових та чистих страхових виплат за I півріччя 2013 року зменшилися в порівнянні з відповідним періодом 2012 року (див. рис. 5).

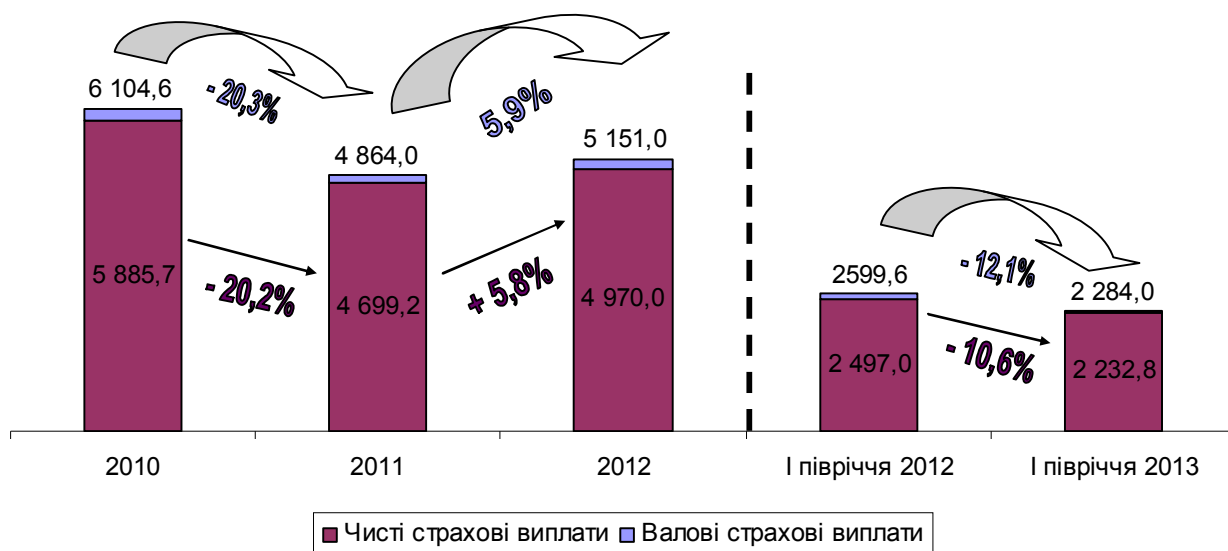

Рис. 5. Динаміка страхових виплат за 2010 – 2012 рр., I півріччя 2012 - 2013 рр. (млн. грн.)

Так, обсяг валових страхових виплат за I півріччя 2013 року зменшився на 12,1% порівняно з I півріччям 2012 року (до 2 284,0 млн. грн.), обсяг чистих страхових виплат зменшився на 10,6% і становив 2 232,8 млн. грн.

Страхові виплати в розрізі видів страхування за I півріччя 2012 – 2013 рр. (обсяги, структура та темпи приросту) наведено в таблиці 6 та на рис. 6, 7, 8.

Динаміка чистих страхових виплат за I півріччя 2012-2013 рр. представлена в таблиці 7.

Таблиця 7

Динаміка чистих страхових виплат за основними видами страхування за I півріччя 2012-2013 рр.

Види страхування	I півріччя 2012 р., млн. грн.	I півріччя 2013 р., млн. грн.	Темпи приросту, %
Автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка")	1 241,6	1 241,0	0,0
Страхування фінансових ризиків	343,5	49,5	-85,6
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	443,6	501,9	13,1
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	78,6	42,3	-46,2
Страхування майна	116,0	63,0	-45,7
Страхування медичних витрат	60,3	53,1	-11,9
Страхування життя	38,0	58,6	54,2
Страхування кредитів	94,9	52,9	-44,3
Інші види страхування	83,8	170,5	103,5
Всього	2 497,0	2 232,8	-10,6

Зменшення в I півріччі 2013 року обсягів чистих страхових виплат мало місце майже у всіх видах страхування, водночас, виплати у сегменті соціально-значущих видів страхування не зменшилися. В авто страхуванні виплати знаходяться на тому ж рівні, в секторі медичного страхування та страхування життя чисті страхові виплати зросли (на 13,1 % та 54,2% відповідно).

У структурі чистих страхових виплат станом на 30.06.2013 найбільша питома вага страхових виплат припадає на такі види страхування, як: автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») – 1 241,0 млн. грн. (або 55,6%) (станом на 30.06.2012 даний показник становив 1 241,6 млн. грн. (або 50%)); страхування фінансових ризиків – 49,5 млн. грн. (або 2,2%) (станом на 30.06.2012 – 343,5 млн. грн. (або 14%)); частка медичного страхування (безперервне страхування здоров'я) становить 501,9 млн. грн. (або 22,5%) (станом на 30.06.2012 – 443,6 млн. грн. (або 18%)).

Таблиця 6

Страхові виплати за видами страхування за I півріччя 2012 – 2013 рр. (обсяги, структура та темпи приросту)

Види страхування	Страхові виплати, млн. грн.				Структура страхових виплат, %				Темпи приросту страхових виплат, %	
	Валові		Чисті		Структура валових страхових виплат		Структура чистих страхових виплат		валових виплат	чистих виплат
	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	I півр. 2013 р./ I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р./ I півр. 2012 р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Страхування життя	38,0	58,6	38,0	58,6	1,5	2,6	1,5	2,6	54,2	54,2
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	2 561,6	2 225,4	2 459,0	2 174,2	98,5	97,4	98,5	97,4	-13,1	-11,6
Добровільне особисте страхування	545,6	563,5	545,4	563,4	21,0	24,7	21,8	25,2	3,3	3,3
Добровільне майнове страхування	1 447,1	1 013,8	1 345,9	966,2	55,7	44,4	53,9	43,3	-29,9	-28,2
- в тому числі страхування фінансових ризиків	423,2	79,6	343,5	49,5	16,3	3,5	13,8	2,2	-81,2	-85,6
Добровільне страхування відповідальності	25,5	74,1	25,3	74,1	1,0	3,2	1,0	3,3	190,6	192,9
Недержавне обов'язкове страхування	543,3	574,0	542,4	570,5	20,9	25,1	21,7	25,6	5,7	5,2
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів	538,3	515,2	537,4	512,5	20,7	22,6	21,5	23,0	-4,3	-4,6
Державне обов'язкове страхування	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ВСЬОГО (всі види страхування)	2 599,6	2 284,0	2 497,0	2 232,8	100,0	100,0	100,0	100,0	-12,1	-10,6

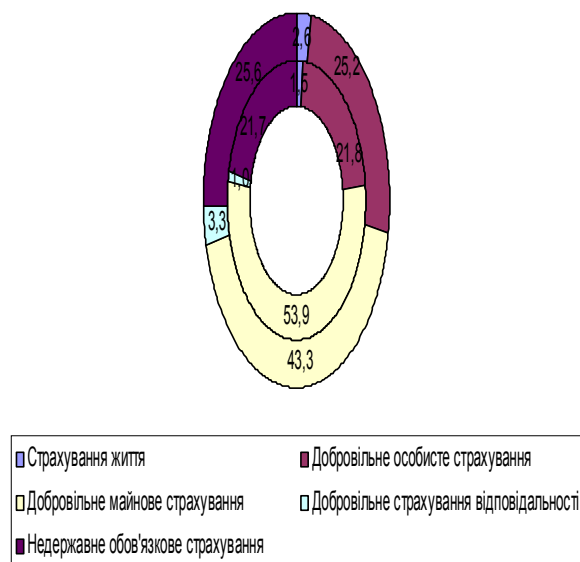
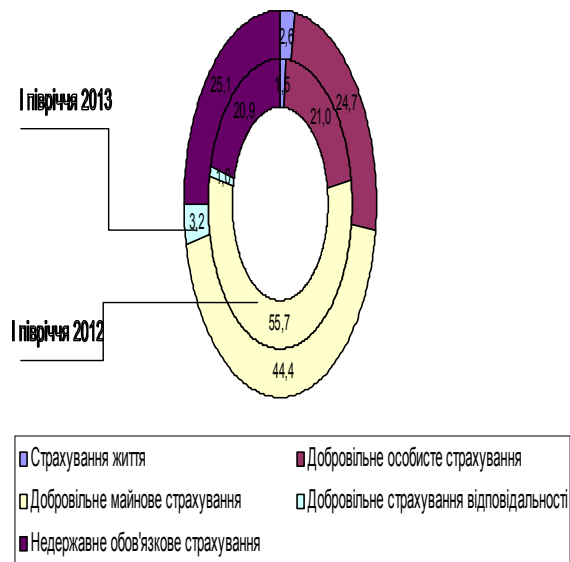

Рис. 6. Структура валових страхових виплат за I півріччя 2012 - 2013 рр.

Рис. 7. Структура чистих страхових виплат за I півріччя 2012 - 2013 рр.

Структуру чистих страхових виплат (відшкодувань) за видами страхування за I півріччя 2013 року зображено на рис. 8.

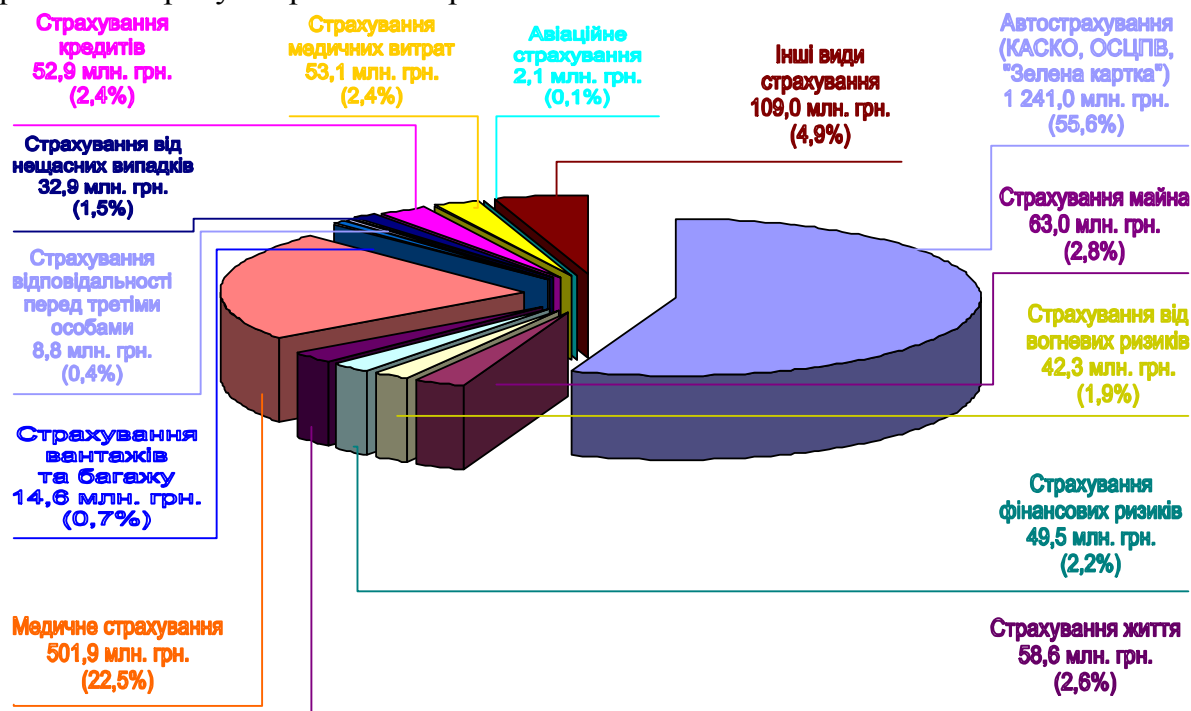

Рис. 8. Структура чистих страхових виплат за видами страхування станом на 30.06.2013

Рівень страхових виплат за видами страхування

Рівень валових страхових виплат (відношення валових страхових виплат до валових страхових премій) станом на 30.06.2013 становив 15,9% (таблиця 8). Високий рівень валових страхових виплат (більше 20%) спостерігався за такими видами страхування: добровільне особисте страхування – 36,7% (станом на 30.06.2012 – 42,8%), страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів – 35,1% (станом на 30.06.2012 – 38,8%), недержавне обов'язкове страхування – 30,9% (станом на 30.06.2012 – 31,1%).

Таблиця 8

Рівень страхових виплат за видами страхування

Види страхування	Рівень страхових виплат			
	валових виплат		чистих виплат	
	Станом на 30.06.2012	Станом на 30.06.2013	Станом на 30.06.2012	Станом на 30.06.2013
1	2	3	4	5
Страхування життя	4,9%	5,7%	4,9%	5,7%
Види страхування, інші, ніж страхування життя, у тому числі:	29,1%	16,7%	30,0%	23,1%
Добровільне особисте страхування	42,8%	36,7%	44,4%	44,0%
Добровільне майнове страхування	27,6%	12,2%	28,2%	17,8%
- в тому числі страхування фінансових ризиків	51,9%	4,0%	47,3%	4,2%
Добровільне страх. відповідальності	4,6%	4,6%	4,8%	7,8%
Недержавне обов'язкове страхування	31,1%	30,9%	32,2%	32,9%
- в тому числі страхування цивільної відповідальності власників тр.засбів	38,8%	35,1%	39,5%	37,1%
Державне обов'язкове страхування	-	-	-	-
ВСЬОГО (всі види страхування)	27,1%	15,9%	27,8%	21,4%

Рівень чистих страхових виплат (відношення чистих страхових виплат до чистих страхових премій) станом на 30.06.2013 становив 21,4% (станом на 30.06.2012 – 27,8%). Високий рівень чистих страхових виплат станом на 30.06.2013 спостерігався за видами добровільного особистого страхування – 44,0%, з недержавного обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів – 37,1%, а також з недержавного обов'язкового страхування – 32,9%.

Рівень чистих страхових виплат перевищує рівень валових, оскільки при розрахунку не враховуються частки страхових виплат, що сплачуються за договорами внутрішнього перестрахування ризиків, та частки страхових премій, що сплачуються за операціями внутрішнього перестрахування.

Рівень чистих страхових виплат та чисті страхові виплати за видами страхування за I півріччя 2013 року в порівнянні з I півріччям 2012 року наведено у таблиці 9.

Таблиця 9

Рівень чистих страхових виплат та чисті страхові виплати за видами страхування за I півріччя 2012–2013 рр.

Види страхування	Чисті страхові виплати		Рівень чистих страхових виплат	
	I півр. 2012 р. (млн. грн.)	I півр. 2013 р. (млн. грн.)	Станом на 30.06.2012 (%)	Станом на 30.06.2013 (%)
1	2	3	4	5
Страхування фінансових ризиків	343,5	49,5	43,7	4,2
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	443,6	501,9	71,2	70,8
Страхування наземного транспорту ("КАСКО")	696,7	728,5	45,8	48,9
Страхування медичних витрат	60,3	53,1	37,3	31,3
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників транспортних засобів (ОСЦПВ)	491,1	475,3	41,0	39,1
Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів ("Зелена картка")	46,4	37,2	28,7	22,6
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	78,6	42,3	9,9	5,1
Страхування кредитів (у тому числі відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	94,9	52,9	38,1	12,9
Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації	0	2,1	0,0	1,7
Інші види страхування	240,1	290,0	6,9	5,8

Так, рівень страхових виплат із страхування наземного транспорту (КАСКО) станом на 30.06.2013 збільшився на 3,1 в. п. до рівня 48,9%; рівень страхових виплат

зі страхування фінансових ризиків станом на 30.06.2013 зменшився до рівня 4,2%; рівень страхових виплат з обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) станом на 30.06.2013 зменшився на 1,9 в. п. у порівнянні з відповідним показником станом на 30.06.2012. Традиційно високим залишається рівень чистих виплат з медичного страхування (70,8%).

Страхування фізичних осіб

Від страхувальників-фізичних осіб за I півріччя 2013 року надійшло **4641,0 млн. грн.** валових страхових премій, що на 14,6% більше, ніж за аналогічний період 2012 року.

Структура валових страхових премій, які надійшли від фізичних осіб за I півріччя 2013 року:

3674,4 млн. грн. – за видами страхування, іншими, ніж страхування життя (на 9,5% більше, ніж за аналогічний період 2012 року);

966,6 млн. грн. – за видом страхування життя (на 39,5% більше, ніж за аналогічний період 2012 року).

Страхові виплати страхувальникам-фізичним особам за I півріччя 2013 року становили **1242,6 млн. грн.** (54,4% від загальних валових виплат), що на 7,8% менше, ніж за відповідний період 2012 року.

Рівень валових страхових виплат фізичним особам (відношення страхових виплат до страхових премій) станом на 30.06.2013 становив 26,8%, що на 6,5 в. п. менше, ніж станом на 30.06.2012 (див. рис. 9).

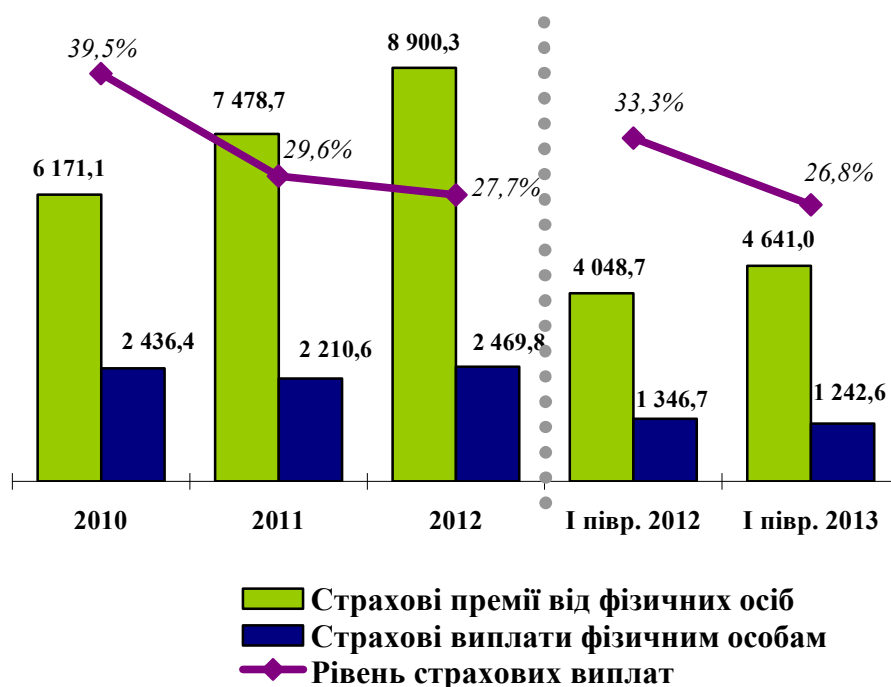

Рис. 9. Динаміка страхових платежів, виплат та рівня страхових виплат у секторі страхування фізичних осіб за 2010 – 2012 рр., I півр. 2013 р. (млн. грн.)

Структура страхових платежів та страхових виплат при страхуванні фізичних осіб станом на 30.06.2013 має такий вигляд:

– **24,2%** всіх страхових премій від громадян становили премії від страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів

(ОСЦПВ) – **1125,2 млн. грн.**, що на 128,4 млн. грн. (або на 12,9%) більше в порівнянні з відповідною датою 2012 року; від страхування наземного транспорту (КАСКО) надійшло **1067,2 млн. грн.** (або **23,0%** всіх страхових премій від громадян), що на 26,2млн. грн. (або на 2,5%) більше в порівнянні з відповідною датою 2012 року; від страхування життя надійшло **966,6 млн. грн.** (або **20,8%** всіх страхових премій від громадян), що на 273,5 млн. грн. (або на 39,5%) більше в порівнянні з відповідною датою 2012 року; від медичного страхування (безперервне страхування здоров'я) – **325,7 млн. грн.** (або **7,0%** всіх страхових премій від громадян), що на 47,3 млн. грн. (або на 17,0%) більше в порівнянні з відповідною датою 2012 року; від страхування від нещасних випадків – **370,2 млн. грн.** (або **8,0%** всіх страхових премій від громадян), що на 97,6 млн. грн. (або на 35,8%) більше в порівнянні з відповідною датою 2012 року;

– основна частина страхових виплат (**37,6%**) здійснена за договорами страхування наземного транспорту (КАСКО) – **467,5 млн. грн.**, що на 28,9 млн. грн. (або на 6,6%) більше в порівнянні з відповідною датою 2012 року; частина страхових виплат (**28,9%**), здійснена за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ), становить **358,8 млн. грн.**, що на 4,6 млн. грн. (або на 1,3%) більше в порівнянні з відповідною датою 2012 року; за медичним страхуванням фізичним особам було виплачено **252,2 млн. грн.** (або **20,3%** від загального розміру страхових виплат/відшкодувань страхувальникам-фізичним особам), що на 87,6 млн. грн. (або на 53,2%) більше в порівнянні з відповідною датою 2012 року.

Рівень страхових виплат за договорами страхування наземного транспорту (КАСКО), укладеними зі страхувальниками – фізичними особами, станом на кінець I півріччя 2013 року становив 43,8%, за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 31,9%, за медичним страхуванням – 77,4%.

Кількість укладених договорів страхування з фізичними особами за підсумками I півріччя 2013 року зазнала, зокрема, таких змін:

– кількість укладених договорів страхування від нещасних випадків збільшилася на 1355,1 тис. одиниць (до 5018,0 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на кінець I півріччя 2012 року;

– кількість укладених договорів обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на транспорті зменшилася на 3782,7 тис. одиниць (до 44327,8 тис. одиниць) у порівнянні з відповідним показником станом на кінець I кварталу 2012 року;

– кількість укладених договорів страхування життя збільшилася на 581,2 тис. одиниць (до 702,0 тис. одиниць), в порівнянні з відповідним показником станом на кінець I півріччя 2012 року;

– кількість укладених договорів страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ зменшилася на 71,5 тис. одиниць (до 1181,8 тис. одиниць), у порівнянні з відповідним показником станом на кінець I півріччя 2012 року.

Отже, обсяг страхових премій від фізичних осіб за результатами I півріччя 2013 року (4641,0млн. грн.) збільшився на 14,6% в порівнянні з відповідним показником станом на кінець I півріччя 2012 року. За результатами I півріччя 2013 року існує тенденція щодо збільшення обсягу страхових виплат фізичним особам, але при цьому рівень виплат знизився до 26,8%.

Основні показники автострахування

Динаміка основних показників страхування автотранспорту – страхування наземного транспорту (КАСКО), страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) та страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів ("Зелена картка") – наведена в таблиці 10.

Таблиця 10

**Динаміка основних показників автострахування
за I півріччя 2012–2013 рр.**

Вид страхування	Валові страхові премії		Валові страхові виплати		Рівень валових страхових виплат		Темпи приросту	
	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	Станом на 31.03.2012	Станом на 31.03.2013	Валові страхові премії	Валові страхові виплати
	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	млн. грн.	%	%	I півр. 2013 р./ I півр. 2012 р.	
Страхування наземного транспорту (КАСКО)	1 682,8	1770,1	716,4	744,6	42,6	42,1	5,2	4,1
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ)	1 222,0	1260,9	491,2	475,4	40,2	37,7	3,2	-3,3
Обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів ("Зелена картка")	166,2	206,5	47,1	39,8	28,4	19,3	24,2	-28,6
Всього	3 070,9	3237,4	1254,7	1259,9	40,9	38,9	5,4	0,4

Згідно з даними таблиці 10, станом на 30.06.2013 обсяг валових страхових премій з автострахування (КАСКО, ОСЦПВ, «Зелена картка») збільшився на 5,4%, а обсяг валових страхових виплат на 0,4%. При цьому частка валових страхових премій та валових страхових виплат страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) в автострахуванні становить 45,3% та 40,9% (відповідно).

Структура валових страхових платежів та валових страхових виплат у секторі автострахування представлена на рисунках 10, 11.

Надходження валових страхових премій при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) за I півріччя 2013 року збільшилися на 5,2% у порівнянні з аналогічним періодом 2012 року і становили 1770,1 млн. грн., при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) обсяг валових страхових премій збільшився на 5,7% і становив 1467,4 млн. грн.

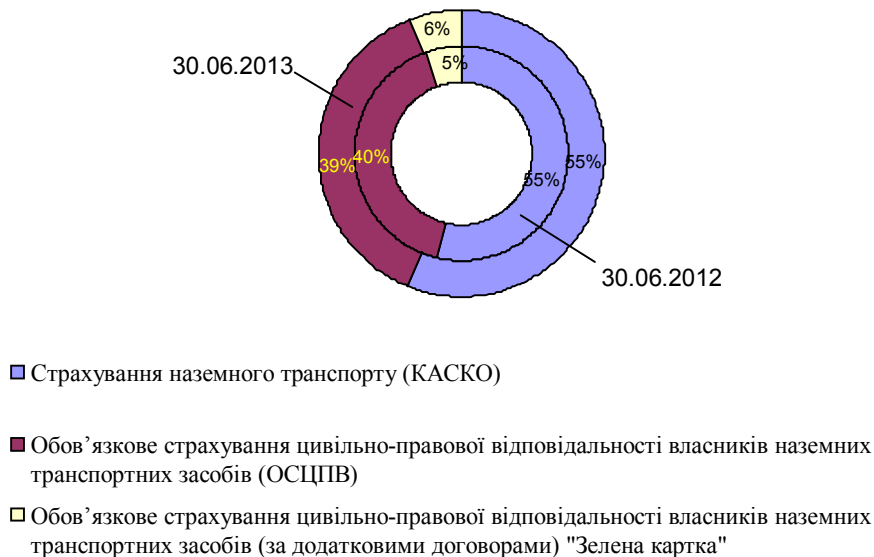

Рис. 10. Структура страхових платежів у секторі автострахування станом на 30.06.2012 та 30.06.2013

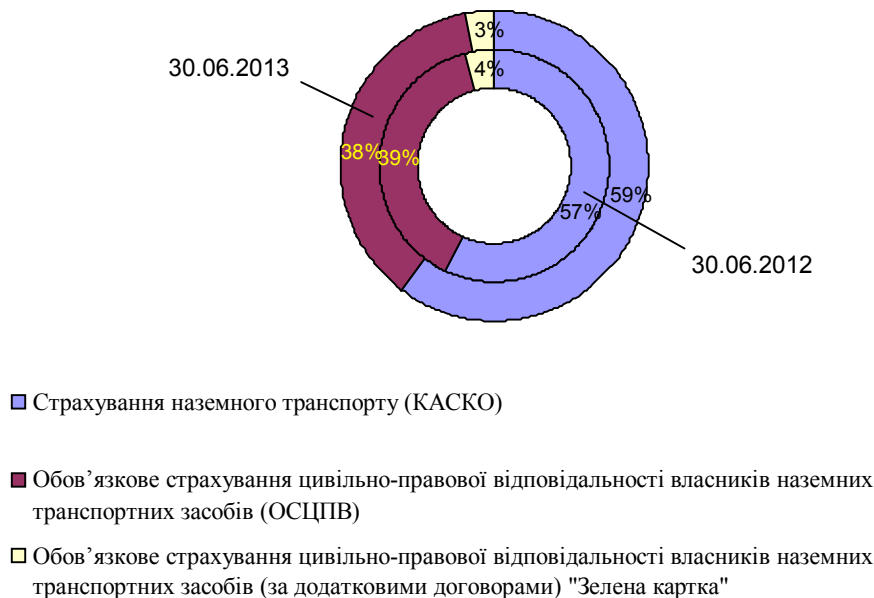

Рис. 11. Структура страхових виплат у секторі автострахування станом на 30.06.2012 та 30.06.2013

Обсяг валових страхових виплат при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) у першому півріччі 2013 року становив 1259,9 млн. грн., що на 0,4% більше, ніж за аналогічний період 2012 року; обсяг валових страхових виплат при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) становив 515,2 млн. грн., що на 4,3% менше, ніж за аналогічний період 2012 року.

Рівень валових страхових виплат зі страхування наземного транспорту (КАСКО) станом на 30.06.2013 становив 42,1% (станом на 30.06.2012 – 42,6%), при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 37,7% (станом на 30.06.2012 – 40,2%), при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ «Зелена картка») – 19,3% (станом на 30.06.2012 – 28,4%).

За підсумками першого півріччя 2013 року:

при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) обсяг чистих страхових премій становив 1490,0 млн. грн., при страхуванні цивільно- правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 1380,4 млн. грн.;

при страхуванні наземного транспорту (КАСКО) обсяг чистих страхових виплат становив 728,5 млн. грн., при страхуванні цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (ОСЦПВ) – 512,5млн. грн.

Страхування життя

Валові страхові платежі (премії, внески) при страхуванні життя за I півріччя 2013 року становили **1015,2 млн. грн.**, що на 31,8% більше, ніж за I півріччя 2012 року (I півріччя 2012 р. – 770,4 млн. грн.).

Структура валових надходжень страхових платежів (премій, внесків) за I півріччя 2013 року:

964,6 млн. грн. (або 95%) – що надійшли від фізичних осіб;

50,6 млн. грн. (або 5%) – що надійшли від юридичних осіб.

У I півріччі 2013 року на 4,4% збільшилася кількість застрахованих фізичних осіб (застрахованих фізичних осіб у порівнянні з 669 072 застрахованими фізичними особами протягом I півріччя 2012 року). За I півріччя 2013 року застраховано 698,9 тис.осіб. Кількість застрахованих осіб станом на 30.06.13 складає 4,4 млн. осіб.

Структура валових страхових премій та виплат із страхування життя зображена на рисунках 12 та 13.

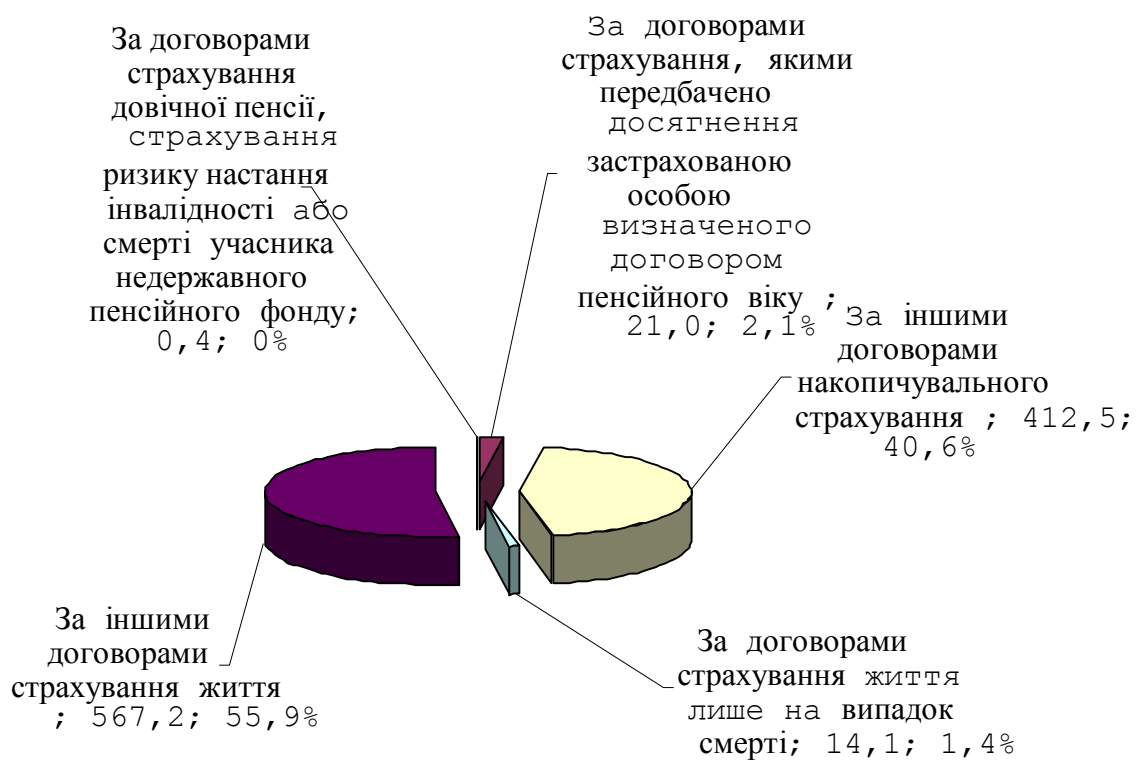

Рис 12. Структура валових страхових премій із страхування життя станом на 30.06.2013 (млн. грн.)

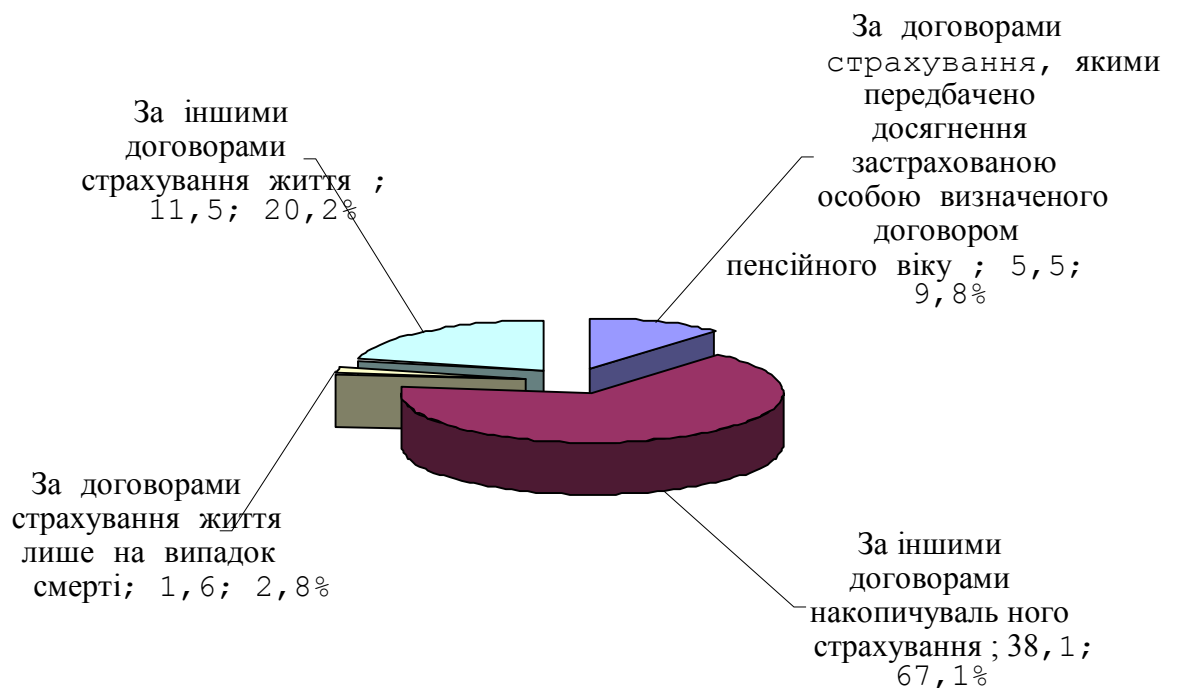

Рис 13. Структура валових страхових виплат із страхування життя станом на 30.06.2013 (млн. грн.)

Обсяги надходжень валових страхових платежів та валових страхових виплат за I півріччя 2011 – 2013 рр. зображено на рис. 14.

Рис. 14. Динаміка страхових премій та страхових виплат із страхування життя за 2010 – 2012 рр., I кв. 2013 р. (млн. грн.)

Обсяг валових страхових виплат із страхування життя за I півріччя 2013 року становив 56,8 млн. грн., що на 49,5% більше в порівнянні з відповідним періодом 2012 року.

За I півріччя 2013 року величина зміни резервів із страхування життя становила 262,2 млн. грн. (таблиця 11).

Таблиця 11

Зміна резервів із страхування життя за I півріччя 2012–2013 рр.

Показники	I півр. 2012 р.	I півр. 2013 р.	Темпи приросту
	млн. грн.	млн. грн.	I півр. 2013 р./ I півр. 2012 р. %
Величина зміни резервів із страхування життя, у тому числі, яка відповідає:	206,9	262,2	26,7
інвестиційним доходам, що застосовуються для розрахунку страхових тарифів;	42,9	51,2	19,3
індексації розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за офіційним індексом інфляції;	8,9	21,1	137,1
частині інвестиційного доходу від розміщення коштів резервів із страхування життя, що залишилась після передбачених статтею 9 Закону України "Про страхування" обов'язкових відрахувань в математичні резерви та вирахувань витрат страховика на ведення справи;	24,2	76,1	214,5
загальному обсягу збільшення розмірів страхових сум та (або) страхових виплат (бонусів), які визначено за іншими фінансовими результатами діяльності згідно з договорами страхування, що передбачають участь страхувальника у інвестиційному доході страховика;	5,6	5,3	-5,4
величині зміни розмірів страхових сум та (або) страхових виплат за договорами страхування, грошові зобов'язання за якими визначено у вільноконвертованій валюті або розрахункових величинах.	-0,4	0,3	

Активи страховиків та сформовані страхові резерви

Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2010 – 2012 рр. та I півріччя 2013 р. зображена на рис. 18.

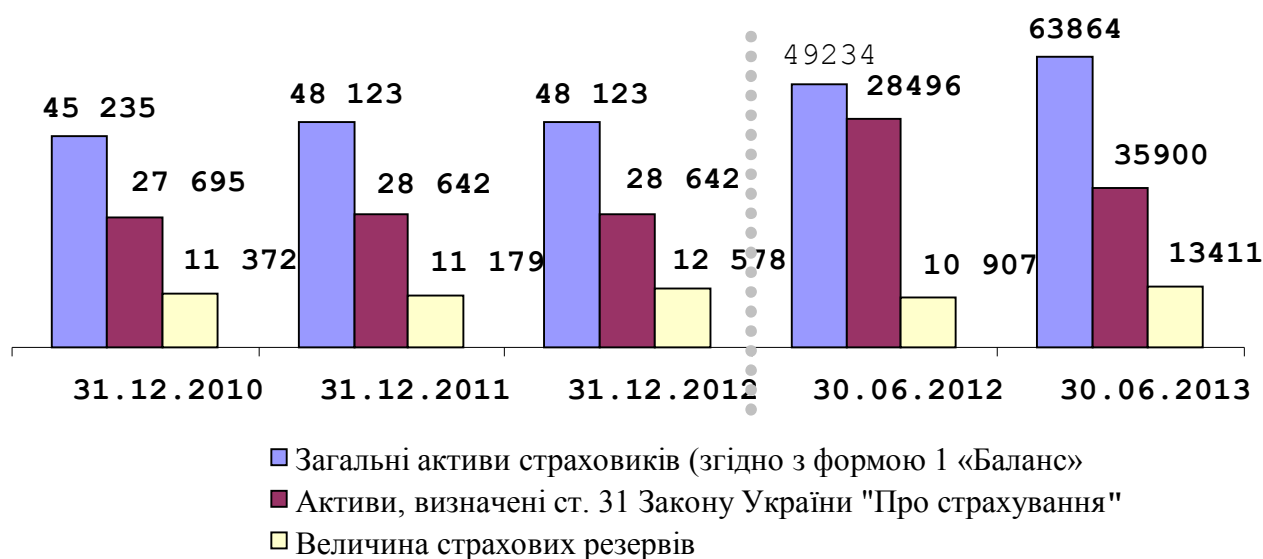

Рис. 18. Динаміка активів та обсягів страхових резервів страховиків за 2008–2012 рр. та I півріччя 2013 р. (млн. грн.)

Станом на 30.06.2013 обсяг загальних активів страховиків становив **63863,6** млн. грн., що на 29,7% більше в порівнянні з відповідним показником станом на кінець I півріччя 2012 року. Величина активів, визначених ст. 31 Закону України «Про страхування», збільшилась на 26,0% (до 35899,7 млн. грн.), відповідно.

Разом з тим, основною проблемою для страховиків залишається недостатність ліквідних фінансових інструментів для проведення ефективної політики інвестування коштів.

Розміщення страхових резервів здійснюється згідно зі статтею 31 Закону України «Про страхування», де визначено перелік активів за відповідними категоріями.

Станом на 30.06.2013 обсяг активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів², становив **14113,3 млн. грн.** (на 9772,3 млн. грн. більше, ніж на відповідну дату 2012 року), які використано з метою представлення коштів страхових резервів.

Структура активів страхових компаній, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування» для представлення страхових резервів (таблиця 12), станом на 30.06.2013 у порівнянні з інформацією станом на 30.06.2012 мала такі зміни:

- на 4230,1 млн. грн. (або на 34,5%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення акціями, і становив 16495,1 млн. грн. (або 45,9% від загального обсягу активів);
- на 973,7 млн. грн. (або на 56,0%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення цінними паперами, що емітуються державою, і становив 2714,0 (або 7,6% від загального обсягу активів);
- на 460,6 млн. грн. (або на 5,7%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення банківськими вкладками (депозити), і становив 8504,8 млн. грн. (або 23,7% від загального обсягу активів).

У структурі активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя (таблиця 13), станом на 30.06.2013 у порівнянні з інформацією станом на 30.06.2012 відбулися такі зміни:

- на 305,9 млн. грн. (або на 28,1%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення акціями, і становив 1393,2 млн. грн. (або 9,9% від загального обсягу активів);
- на 595,3 млн. грн. (або на 38,1%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення цінними паперами, що емітуються державою, і становив 2159,4 (або 15,3% від загального обсягу активів);
- на 1084,4 млн. грн. (або на 106,5%) збільшився обсяг коштів, представлених як права вимоги до перестраховиків, і становив 2102,9 млн. грн. (або 14,9% від загального обсягу активів);
- на 11,6 млн. грн. (або на 0,9%) збільшився обсяг грошових коштів на поточних рахунках, і становив 1328,5 млн. грн. (або 9,4% від загального обсягу активів);
- на 811,9 млн. грн. (або на 16,0%) збільшився обсяг активів, дозволених для представлення банківськими вкладками (депозити), і становив 5893,7 млн. грн. (або 41,8% від загального обсягу активів).

У структурі активів, якими представлені **технічні резерви** (таблиця 14), станом на 30.06.2013 у порівнянні з інформацією станом на 30.06.2012 відбулися такі зміни:

² - відповідно до статті 31 Закону України «Про страхування».

- на 1091,0 млн. грн. (або на 116,8%) збільшився обсяг коштів, представлених як права вимоги до перестраховиків, і становив 2025,1 млн. грн. (або 19,1% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви);
- на 535,7 млн. грн. (або на 13,6%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладах (депозитах) і становив 4462,9 млн. грн. (або 42,2% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви);
- на 6,9 млн. грн. (або на 0,6%) збільшився обсяг грошових коштів на поточних рахунках і становив 1186,5 млн. грн. (або 11,2% від загального обсягу активів, якими представлені технічні резерви).

У структурі активів, якими представлені **резерви зі страхування життя** (таблиця 15), станом на 30.06.2013 у порівнянні з інформацією станом на 30.06.2012 відбулися такі зміни:

- на 319,8 млн. грн. (або на 28,5%) зменшився обсяг коштів, вкладених у цінні папери, що емітуються державою, і становив 1440,6 млн. грн. (або 40,8% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя);
- на 276,1 млн. грн. (або на 23,9%) збільшився обсяг коштів у банківських вкладах (депозитах) і становив 1430,7 млн. грн. (або 40,5% від загального обсягу активів, якими представлені резерви зі страхування життя).

На рис. 19 відображена структура загальних активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»).

Як видно з рис. 20, у порівнянні з аналогічною датою 2012 року підходи страховиків до вибору активів для представлення коштів страхових резервів істотно не змінилися: більше 50% резервів представлено ліквідними активами (банківські вклади та кошти на поточних рахунках); збільшилася частка прав вимог до перестраховиків, що пов'язано з істотним зростанням обсягів вихідного перестраховування у I півріччі 2013 року; суттєвими (більше 27,5%) залишаються частки цінних паперів (акцій та ОВДП).

При цьому державні цінні папери страховики, що здійснюють страхування життя, розглядають як надійний довгостроковий інвестиційний інструмент для забезпечення виконання довгострокових страхових зобов'язань: частка ОВДП у представленні коштів страхових компаній станом на 30.06.2013 становить 40,8%.

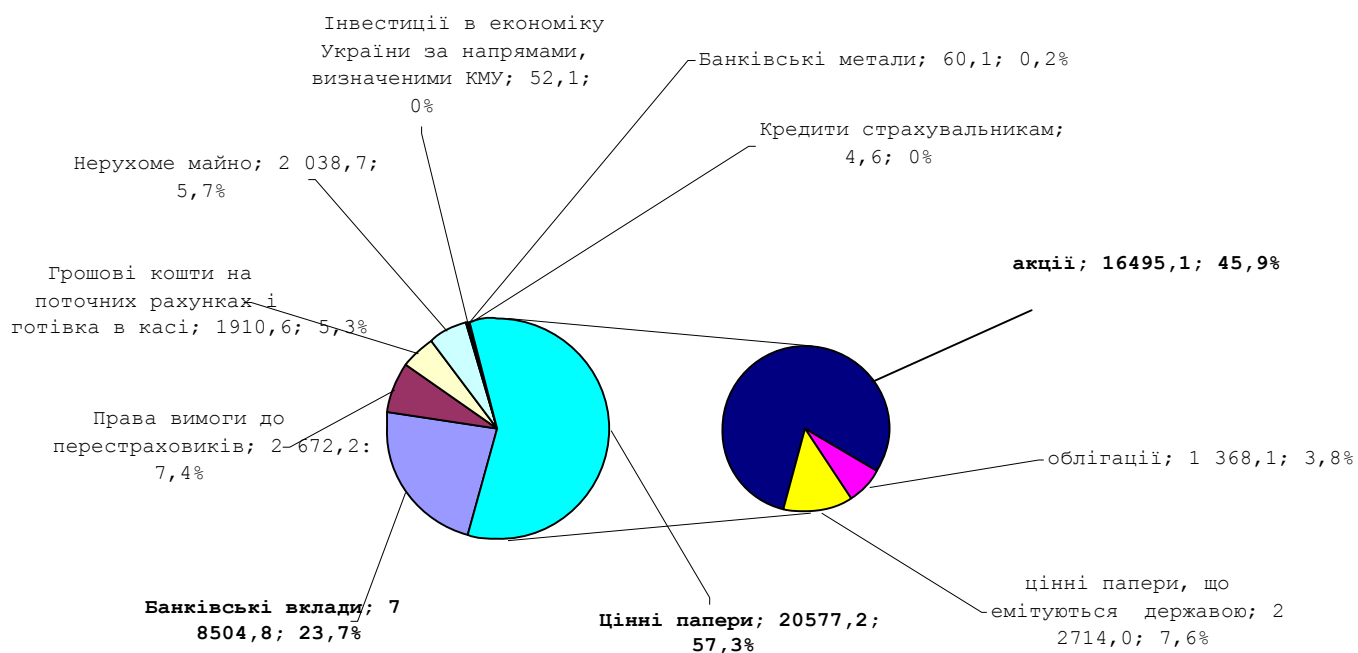

Рис. 19. Структура активів, дозволених для представлення коштів страхових резервів (ст. 31 Закону України «Про страхування»), станом на 30.06.2013 (млн. грн.)

На рис. 20 зображена структура активів, якими представлено кошти страхових резервів станом на 30.06.2013.

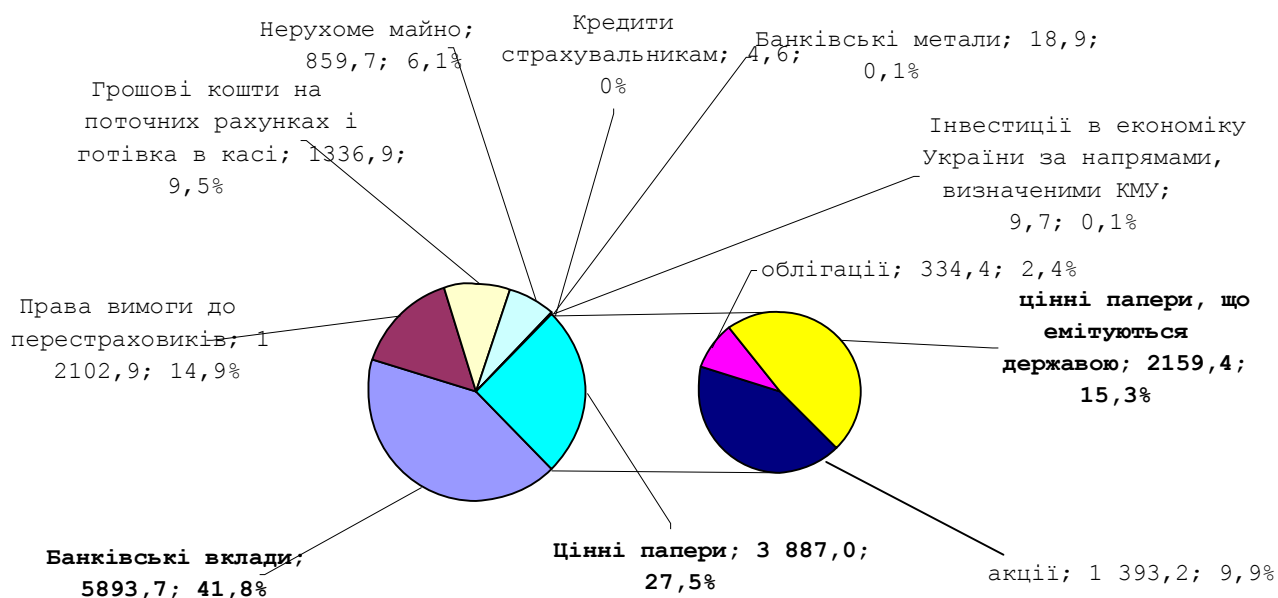

Рис. 20. Структура активів, якими представлено кошти страхових резервів, станом на 30.06.2013 (млн. грн.)

Активи страхових компаній

	Активи страховиків			
	млн. грн.		Структура активів	
	30.06.2012	30.06.2013	30.06.2012	30.06.2013
Загальні активи по балансу	49 234,29	63863,6	X	X
Категорія активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів				
Активи, визначені ст.31 Закону України «Про страхування», у тому числі:	28 495,78	35899, 67	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 757,3	1898,7	6,8%	5,3%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	180,7	173, 0	0,7%	0,5%
2) банківські вклади (депозити)	8 044,2	8504, 8	25,1%	23,7%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	1 746,8	1472,4	6,4%	4,1%
3) банківські метали	49,2	60,1	0,3%	0,2%
4) нерухоме майно	2 060,7	2038,7	7,5%	5,7%
5) акції	12 265,0	16495,1	40,7%	45,9%
6) облігації	1 015,0	1368,1	2,8%	3,8%
7) іпотечні сертифікати	123,4	137,7	0,4%	0,4%
8) цінні папери, що емітуються державою	1 740,3	2714,0	4,0%	7,6%
9) права вимоги до перестраховиків	1 395,9	2 672,2	12,0%	7,4%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	858,6	1437,3	3,9%	4,0%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України *	77,1	52,1	0,3%	0,1%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	72,0	49,1	0,2%	0,1%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	2,4	0,3	0,0%	0,0%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	2,7	2,7	0,0%	0,0%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,6	4,6	0,02%	0,0%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,1	0,1	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	10,8	11,9	0,1%	0,0%

* - Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1211 «Про затвердження напрямів інвестування галузей економіки за рахунок коштів страхових резервів».

Розміщення коштів технічних резервів та резервів зі страхування життя

	Страхові резерви			
	млн. грн.		Структура активів	
	30.06.2012	30.06.2013	30.06.2012	30.06.2013
Сформовані страхові резерви	10 907,4	13 410,8	X	X
<i>Категорій активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів</i>				
Загальна сума активів, якими представлені технічні резерви та резерви зі страхування життя, у тому числі:	11 185,6	14 113,3	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 316,9	1 328,5	11,8%	9,4%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	114,9	97,9	1,0%	0,7%
2) банківські вклади (депозити)	5 081,8	5 893,7	45,4%	41,8%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	1 100,8	1 140,8	9,8%	8,1%
3) банківські метали	31,6	18,9	0,3%	0,1%
4) нерухоме майно	725,6	859,7	6,5%	6,1%
5) акції	1 087,3	1 393,2	9,7%	9,9%
6) облігації	397,9	334,4	3,6%	2,4%
7) іпотечні сертифікати	0,1	0,0	0,0%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	1 564,1	2 159,4	14,0%	15,3%
9) права вимоги до перестраховиків	1 018,5	2 102,9	9,1%	14,9%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	487,0	1 205,4	4,4%	8,5%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	11,2	9,7	0,1%	0,1%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	8,2	7,3	0,07%	0,1%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	1,2	0,3	0,01%	0,0%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	1,8	2,1	0,02%	0,0%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,6	4,6	0,04%	0,0%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,1	0,0	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	8,3	8,4	0,07%	0,1%

Розміщення коштів технічних резервів страхових компаній

	Технічні резерви			
	млн. грн.		Структура активів	
	30.06.2012	30.06.2013	30.06.2012	30.06.2013
Сформовані страхові резерви	10 907,4	13 410,8	100%	100%
- у тому числі технічні резерви	8 028,1	9 925,7	73,6%	74,0%
Категорії активів, визначених статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів				
Загальна сума активів, якими представлені технічні резерви, у тому числі:	8 295,8	10 581,9	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	1 179,6	1 186,5	14,2%	11,2%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	83,9	87,4	1,0%	0,8%
2) банківські вклади (депозити)	3 927,2	4 462,9	47,3%	42,2%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	459,8	511,5	5,5%	4,8%
3) банківські метали	13,4	2,6	0,2%	0,0%
4) нерухоме майно	579,3	720,6	7,0%	6,8%
5) акції	964,6	1 261,7	11,6%	11,9%
6) облігації	306,6	195,2	3,7%	1,8%
7) іпотечні сертифікати	0,0	0,0	0,0%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	443,3	718,8	5,3%	6,8%
9) права вимоги до перестраховиків	934,1	2 025,1	11,3%	19,1%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	402,7	1 128,5	4,9%	10,7%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	1,7	0,0	0,02%	0,0%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	1,0	0,0	0,01%	0,0%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,7	0,0	0,01%	0,0%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	0,0	0,0	0,0%	0,0%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,0	0,0	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	8,3	8,3	0,1%	0,1%

Розміщення коштів резервів зі страхування життя

	Резерви зі страхування життя			
	млн. грн.		Структура активів	
	30.06.2012	30.06.2013	30.06.2012	30.06.2013
Сформовані страхові резерви	10 907,4	13 410,8	100%	100%
- у тому числі резерви зі страхування життя	2 869,4	3 485,1	26,3%	26,0%
Категорії активів, визначені статтею 31 Закону України «Про страхування», для представлення страхових резервів				
Загальна сума активів, якими представлені резерви зі страхування життя, у тому числі:	2 889,9	3 531,4	100,0%	100,0%
1) грошові кошти на поточних рахунках	137,3	142,0	4,8%	4,0%
у тому числі 1.1) в іноземній валюті	31,0	10,5	1,1%	0,3%
2) банківські вклади (депозити)	1 154,6	1 430,7	40,0%	40,5%
у тому числі 2.1) в іноземній валюті	641,0	62 9,3	22,2%	17,8%
3) банківські метали	18,2	16,2	0,6%	0,5%
4) нерухоме майно	146,3	139,1	5,1%	3,9%
5) акції	122,8	131,5	4,2%	3,7%
6) облігації	91,3	139,2	3,2%	3,9%
7) іпотечні сертифікати	0,1	0,0	0,002%	0,0%
8) цінні папери, що емітуються державою	1 120,8	1 440,6	38,8%	40,8%
9) права вимоги до перестраховиків	84,4	77,8	2,9%	2,2%
у тому числі 9.1) до перестраховиків - нерезидентів	84,3	76,9	2,9%	2,2%
10) інвестиції в економіку України за напрямками, визначеними Кабінетом Міністрів України	9,4	9,7	0,3%	0,3%
у тому числі 10.1) розроблення та впровадження високотехнологічного устаткування, іншої інноваційної продукції, ресурсо- та енергозберігаючих технологій;	7,2	7,3	0,2%	0,2%
10.2) розвиток інфраструктури туризму;	0,4	0,3	0,02%	0,0%
10.3) добування корисних копалин;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.4) перероблення відходів гірничо-металургійного виробництва;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.5) будівництво житла;	1,8	2,1	0,1%	0,1%
10.6) розвиток транспортної інфраструктури, у тому числі будівництво та реконструкція автомобільних доріг;	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.7) розвиток сектору зв'язку та телекомунікацій	0,0	0,0	0,0%	0,0%
10.8) розвиток ринку іпотечного кредитування шляхом придбання цінних паперів, емітованих Державною іпотечною установою.	0,0	0,0	0,0%	0,0%
11) кредити страхувальникам-громадянам, що видаються в порядку, визначеному Уповноваженим органом і погодженому з Національним банком України	4,6	4,6	0,2%	0,1%
12) довгострокові кредити для житлового будівництва, у тому числі індивідуальних забудовників, що використовуються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України	0,1	0,0	0,0%	0,0%
13) готівка в касі	0,0	0,1	0,0%	0,0%

Перестраховування

За договорами перестраховування ризиків за I півріччя 2013 року українські страховики (цеденти, перестраховувальники) сплатили часток страхових премій **4718,3 млн. грн.** (за I півріччя 2012 р. – 1336,1 млн. грн.) (рис. 15), з них:

- перестраховикам-нерезидентам – **821,4 млн. грн.** (за I півріччя 2012 р. – 731,9 млн. грн.),
- перестраховикам-резидентам – **3896,9 млн. грн.** (за I півріччя 2012 р. – 604,2 млн. грн.).

Загальна сума часток страхових виплат, компенсованих перестраховиками, становила **74,7 млн. грн.** (за I півріччя 2012 р. – 303,1 млн. грн.), у тому числі компенсовано:

- перестраховиками-нерезидентами – **21,3 млн. грн.** (за I півріччя 2012 р. – 200,5 млн. грн.),
- перестраховиками-резидентами – **53,4 млн. грн.** (за I півріччя 2012 р. – 102,6 млн. грн.).

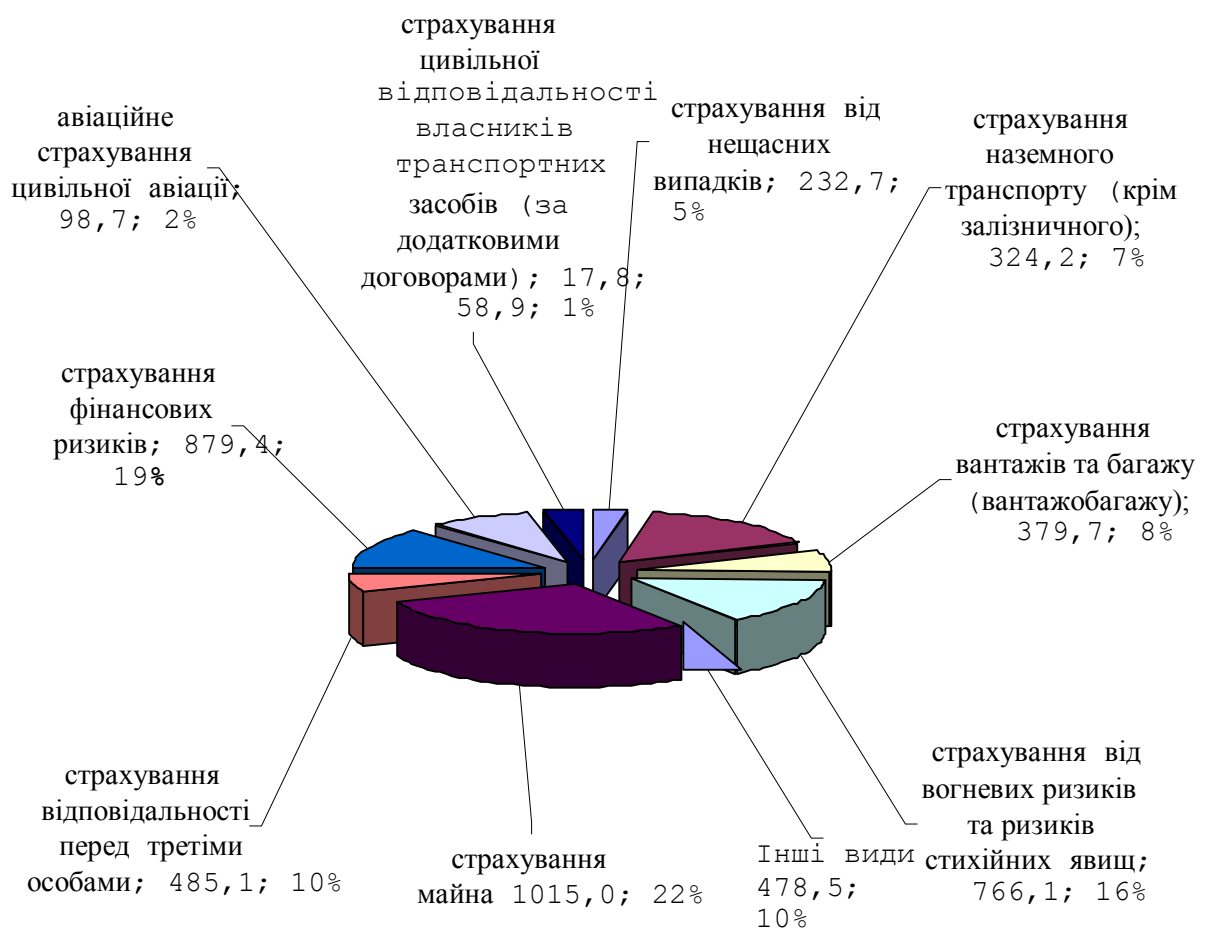

Рис. 15. Структура вихідного перестраховування за видами страхування станом на 30.06.2013 (млн. грн.)

У структурі вихідного перестраховування станом на 30.06.2013 найбільше сплачено часток страхових премій за такими видами страхування, як: страхування майна – 1015,0 млн. грн. (або 22%) (станом на 30.06.2012 – 278,8 млн. грн. (або 23%); страхування фінансових ризиків – 879,4 млн. грн. (або 19%) (станом на 30.06.2012 – 146,2 млн. грн. (або 12%); страхування від вогневих ризиків – 766,1 млн. грн. (або 16%) (станом на 30.06.2012 – 171,2 млн. грн. (або 14%); страхування відповідальності

перед третіми особами – 485,1 млн. грн. (або 10%) (станом на 30.06.2012 – 167,5 млн. грн. (або 13%)).

У співвідношенні до валових страхових премій частка вихідного перестраховування станом на 30.06.2013 становила 33,0% (станом на 30.06.2012 – 13,9%) (рис. 16).

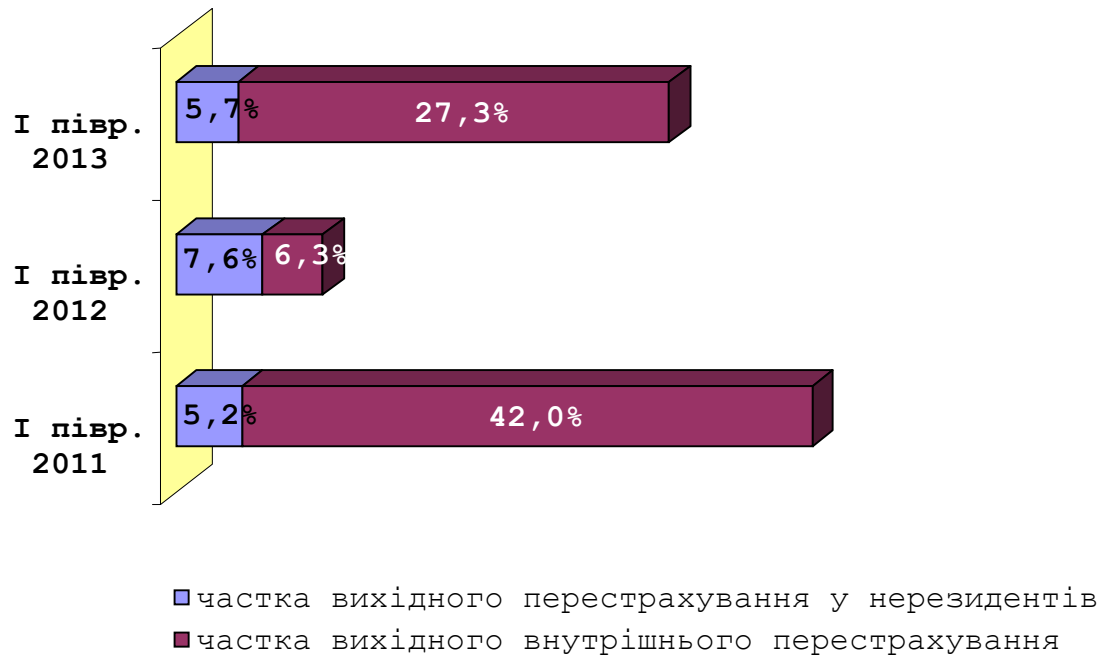

Рис. 16. Частки вихідного перестраховування у співвідношенні до валових страхових премій за I півріччя 2012 – 2013 рр.